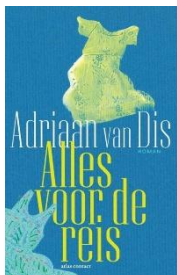

Alles voor de reis

Adriaan van Dis

Atlas Contact

201 pagina's / € 22,99

Over het boek

De ik-figuur, een bekende auteur, had 38 jaar een relatie met een regisseur/producent voor televisie, die getrouwd was met een eveneens in die wereld bekende man. Nu ligt de vrouw in een hospice. Samen herbeleven zij mooie momenten, zoals de reizen die ze maakten in het kader van het interviewprogramma dat de schrijver presenteerde, en de intieme momenten in een huisje aan de kust. Ook in deze laatste fase verkennen zij elkaar: de littekens die zij opliepen in hun leven en de leugens die in de driehoeksverhouding een rol speelden.

Over de auteur

Adriaan van Dis (1946) kreeg bekendheid met het televisieprogramma *Hier is...* *Adriaan van Dis* en debuteerde als auteur in 1983 met de novelle *Nathan Sid*. Hij groeide uit tot een van de meest bekende en gelezen Nederlandse auteurs, met romans als *Indische duinen* en *Ik kom terug* en zag zijn werk bekroond met talrijke prijzen. *Alles voor de reis* is een zeer autobiografisch boek, maar ook een roman. In zijn nawoord schrijft Van Dis: 'Alles is waar, behalve wat ik heb verzonnen.'

De website van Adriaan van Dis

<https://www.adriaanvandis.nl/>

Discussietips

1. Voorafgaand aan de titelpagina staat al een tekst van drie, niet van paginanummers voorziene, bladzijden. Hoe verklaar je die tekst, wat is de functie ervan?
2. 'Een buitenkant die worstelde met zijn binnenkant', zegt de ik-figuur over zichzelf in de jaren tachtig (p. 21). Hoe interpreteer je die zin?
3. 'De liefde is als een geloof: hoe meer vragen je stelt, hoe meer je ontrafelt, hoe minder de betovering' (p. 26). Wat vind je van die stelling?
4. Hoe schrijft de ik-figuur over 'de Ander' in de relatie? Hoe heb je dat ervaren?
5. Welk beeld heb je gekregen van Eefje in haar werk en in haar privéleven?
6. Welke functie vervult 'Meeuwkje' in de relatie en in het boek? Hoe interpreteer je haar 'verschijnen' vlak voor het sterven van Eefje?
7. Welke rol spelen gedichten voor de beide hoofdpersonen?
8. De ik-figuur en Eefje kijken ook terug op hun liefdes en reizen voor ze elkaar kenden. Welk beeld krijg je van elk van hen op basis van die verhalen?
9. Wat is de rol van juffrouw Trap in het leven van Eefje?
10. Hoe heb je de beschrijving van de laatste uren van Eefje ervaren?
11. In hoeverre heeft de ik-figuur Eefje echt gekend?
12. Het feit dat Eefje een koffertje met agenda's en dagboeken voor hem achterliet, interpreteert de ik-figuur als een uitnodiging om over hun leven samen te schrijven. Heeft hij daar gelijk in denk je?
13. In zijn nawoord schrijft Van Dis: 'Alles is waar, behalve wat ik heb verzonnen.' In hoeverre lukte het je om het boek als roman te lezen terwijl door alle aandacht die er is geweest heel duidelijk is geworden dat het om bekende personen gaat?
14. In een kritische recensie in *De Standaard* (7-2-2026) schrijft Carl De Strycker dat Van Dis zegt over Eefje te willen schrijven, maar hij zichzelf telkens op de voorgrond dringt. De liefdesverklaring die het boek moet zijn, vindt hij daarom vooral getuigen van 'een (on)gezonde dosis eigenliefde'. Hoe denk je over die kritiek?
15. Een ander kritisch geluid klinkt in *Humo* (2-2-2026) waar Margot Kennis schrijft: 'In zijn nawoord hekelt van Dis zelf de "hijgerige" zoektocht van lezers en critici naar te veel verbanden tussen literatuur en leven, maar met *Alles voor de reis* schreef hij wel het ideale lokaas voor dat soort sensatiezucht.' Wat vind je van dit oordeel?
16. In een interview zegt Van Dis over de relatie met zijn overleden geliefde: 'Wij waren goed in "vermijnd spreken", ook over de dood.' Wat zie je daarvan terug in de roman?

Achtergronden

Onderstreepte tekst is aanklikbaar en opent de betreffende website in een browser. Wie dit document heeft uitgeprint vindt bij ieder item ook de volledige url zodat deze ingetikt kan worden.

Video

1. Interview in het programma [Nieuwsweekend](https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nieuwsweekend/019bef52-902e-718c-a64e-c3cc4d930266/2026-01-24-alles-voor-de-reis-over-een-zinderende-liefde), 24-1-2026 (ruim 14 minuten).
<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nieuwsweekend/019bef52-902e-718c-a64e-c3cc4d930266/2026-01-24-alles-voor-de-reis-over-een-zinderende-liefde>

Audio

1. Aflevering van de podcast [BoekenFM](https://www.groene.nl/podcasts/boeken-fm/afleveringen/la-formule-c-est-moi-adriaan-van-dis-alles-voor-de-reis) van *De Groene Amsterdammer* en uitgeverij Das Mag, waarin de roman uitgebreid wordt besproken, 4-2-2026 (circa 67 minuten).
<https://www.groene.nl/podcasts/boeken-fm/afleveringen/la-formule-c-est-moi-adriaan-van-dis-alles-voor-de-reis>
2. Aflevering van de podcast [Van Dis Ongefilterd](https://podcasts.apple.com/us/podcast/57-het-grote-openhartige-alles-voor-de-reis-interview/id1708223580?i=1000746420570&l=fr-FR) waarin de schrijver uitgebreid praat met zijn redacteur Simon Dikker Hupkes over de roman en ook zijn uitgever Tilly Hermans aan het woord komt, 24-1-2026 (circa 56 minuten).
<https://podcasts.apple.com/us/podcast/57-het-grote-openhartige-alles-voor-de-reis-interview/id1708223580?i=1000746420570&l=fr-FR>
3. Interview met Adriaan van Dis naar aanleiding van de roman in het radioprogramma [Nooit meer slapen](https://www.vpro.nl/nooit-meer-slapen), 30 januari 2026 (circa 60 minuten).
<https://www.vpro.nl/nooit-meer-slapen/artikelen/adriaan-van-dis>

Recensies

1. Vrij toegankelijke recensies van de roman op de websites *Tzum* ([26-1-2026](https://www.tzum.info/2026/01/recensie-adriaan-van-dis-alles-voor-de-reis/) en [28-1-2026](https://www.tzum.info/2026/01/recensie-adriaan-van-dis-alles-voor-de-reis-2/)), *De Groene Amsterdammer* (19-1-2026), *Conserve's Leessite* (januari 2026), *VersTwee* (9-2-2026), *De Lage Landen* (14-3-2026) en de site van AthenaeumScheltema ([2-2-2026](https://athenaeumscheltema.nl/recensies/2026/adriaan-van-dis-over-wat-de-liefde-vermag) en [6-2-2026](https://athenaeumscheltema.nl/recensies/2026/adriaan-van-dis-fluweelzachte-omhelzing-van-een-voorbije-liefde)).
<https://www.tzum.info/2026/01/recensie-adriaan-van-dis-alles-voor-de-reis/>
<https://www.tzum.info/2026/01/recensie-adriaan-van-dis-alles-voor-de-reis-2/>
<https://www.groene.nl/artikel/spelen-dat-ze-leeft>
<https://www.conserve.nl/conserves-leessite/alles-voor-de-reis/>
<https://verstwee.nl/theo-hakkert/ook-lieve-schrijvers-hebben-zo-hun-trekjes/>
https://www.de-lage-landen.com/article/alles-voor-de-reis-van-adriaan-van-dis-is-een-openbaring-van-de-beste-soort/?_gl=1*_arnzh9*_up*MQ..*_ga*MTkyOTIxNTY1MS4xNzc1MzkxODY5*_ga_2QWJ9CXZN5*_czE3NzUzOTE4NjgkbzEkZzAkdDE3NzUzOTE4NjgkajYwJGwwJGgw
<https://athenaeumscheltema.nl/recensies/2026/adriaan-van-dis-over-wat-de-liefde-vermag>
<https://athenaeumscheltema.nl/recensies/2026/adriaan-van-dis-fluweelzachte-omhelzing-van-een-voorbije-liefde>

Via de website van de [Vlaamse bibliotheken](https://bibliotheek.be/catalogus/adriaan-van-dis/alles-voor-de-reis-een-roman-over-liefde-en-leugens/boek/library-marc-vlacc_10560591) zijn ook de recensies van *De Standaard* (7-2-2026) en *de Volkskrant* (24-1-2026) vrij te lezen.

https://bibliotheek.be/catalogus/adriaan-van-dis/alles-voor-de-reis-een-roman-over-liefde-en-leugens/boek/library-marc-vlacc_10560591

2. Lezersrecensies zijn onder andere te vinden op [Hebban](https://www.hebban.nl/boek/alles-voor-de-reis-adriaan-van-dis).
<https://www.hebban.nl/boek/alles-voor-de-reis-adriaan-van-dis>

Overige bronnen

1. Uittreksel van de roman op [Scholieren.com](https://www.scholieren.com).

<https://www.scholieren.com/verslag/zekerwetengoed/alles-voor-de-reis-adriaan-van-dis>

2. In zijn nawoord geeft Van Dis een overzicht van geciteerde gedichten en andere teksten en de publicaties waarin deze verschenen. Diverse gedichten zijn te vinden op de website [gedichten.nl](https://www.gedichten.nl). Dit geldt bijvoorbeeld voor '[Lex barbarorum](https://www.gedichten.nl/nedermap/poezie/po%C3%ABzie/106348.html)' van H. Marsman (p. 46-47), '[Bericht aan de reizigers](https://www.gedichten.nl/nedermap/poezie/po%C3%ABzie/32365.html)' van Jan van Nijlen (p. 88-89) en '[Zie je ik hou van je](https://www.gedichten.nl/nedermap/poezie/po%C3%ABzie/17307.html)' van Herman Gorter (p. 181).

<https://www.gedichten.nl/nedermap/poezie/po%C3%ABzie/106348.html>

<https://www.gedichten.nl/nedermap/poezie/po%C3%ABzie/32365.html>

<https://www.gedichten.nl/nedermap/poezie/po%C3%ABzie/17307.html>

3. Op p. 52 verwijst Van Dis naar het eerste nummer van de gelegenheidsband The Traveling Wilburys die bestond uit George Harrison, Bob Dylan, Roy Orbison, Tom Petty en Jeff Lynne en een kortstondig bestaande. De titel van het nummer is 'Handle With Care', de geciteerde zin is een belangrijke regel uit de tekst. De volledige tekst van het nummer is onder andere te vinden op songteksten.net. Op YouTube zijn diverse video's te vinden met uitvoeringen van dit nummer, onder andere [deze](https://www.youtube.com/watch?v=1o4s1KVJaVA).

<https://songteksten.net/lyric/7207/80110/traveling-wilburys/handle-with-care.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=1o4s1KVJaVA>

Samenstelling: Frank Hockx